

باسمه تعالی

شيوه‌نامه هسته‌های پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی

معاونت پژوهشی دانشگاه

اسفند ماه 1393

مقدمه - به استناد اهداف مندرج در اسناد بالادستی کشور و به منظور تحقق رسالت‌ها و اجرای برنامه راهبردی دانشگاه در تولید علم و ایفای نقش مؤثر در پیشبرد اهداف توسعه علمی کشور و ایجاد و تقویت انگیزه پژوهشگران برای انجام فعالیت‌های پژوهشی این شیوه‌نامه تنظیم شده است.

ماده 1: اهداف

1. ایجاد ساختار لازم برای پویایی و نظام‌مندی و هدفمندی پژوهش در دانشگاه
2. مشارکت در گسترش مرزهای دانش
3. ارتقای شاخص دانشگاه در نظام‌های رتبه‌بندی داخلی و بین‌المللی
4. تلاش برای کاربردی سازی علوم انسانی
5. زمینه‌سازی تعامل دانشگاه با صنعت و بخش‌های اجرائی
6. استفاده مؤثر از ظرفیت‌های پژوهشی دانشجویان
7. جهت‌دهی به فعالیت‌های پژوهشی استادان و دانشجویان

ماده 2: ارکان

1. شورای پژوهشی دانشکده
2. مدیر هسته
3. اعضای هسته

ماده 3: تعریف

هسته پژوهشی عبارت از گروهی با حداقل سه نفر پژوهشگر است که بر اساس تخصص و سوابق علمی و پژوهشی به ارائه برنامه میان‌مدت (سه‌ساله) برای تولید و ترویج علم در یکی از اولویت‌های پژوهشی مندرج در اسناد بالادستی و قطب‌های علمی و برنامه راهبردی دانشگاه که ضمناً مرتبط با زمینه تخصصی آن‌ها است، می‌پردازند. ترکیب اعضای هسته به شرح ذیل است:

1. مدیر هسته پژوهشی، یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
2. حداقل 2 پژوهشگر شامل دانشجویان کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه علامه طباطبائی
3. اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی و سایر دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی معتبر داخلی و خارجی؛ به شرط ارتباط تخصصی و سابقه علمی به تعداد ضرورت به تشخیص مدیر هسته (انتخاب این بند اختیاری است)
4. کارشناسان دانشگاه علامه طباطبائی و سایر سازمان‌ها با مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر - با شرط عضویت همزمان فقط در یک هسته

تبصره 1- افزودن اعضای پژوهشگر جدید حسب درخواست و تشخیص مدیر هسته بلامانع است.

تبصره 2- فعالیت اعضای هیأت علمی به عنوان عضو حداکثر در دو هسته به طور همزمان بلامانع است. در صورتی که عضو هیأت علمی مدیر یک هسته باشد، بنا به تشخیص معاون پژوهشی دانشکده به طور همزمان تنها می‌تواند در یک هسته دیگر به عنوان عضو هسته فعالیت نماید.

ماده 4: قلمرو فعالیت‌های هسته پژوهشی

هسته پژوهشی در اجرای برنامه مصوب خود می‌تواند در زمینه‌های زیر - با رعایت فرایندهای اجرایی و تضمین کیفیت هر یک - فعالیت کند:

1. دستیابی به آخرین یافته‌های علمی، پایش تحولات علمی و بسط روش‌های تحقیق در حوزه تخصصی مرتبط
2. تولید مقالات علمی در زمینه‌های اولویت‌دار و انتشار آن‌ها
3. اجرای طرح‌های پژوهشی اولویت‌دار ابلاغی از سوی دانشگاه
4. ارتباط مؤثر و هدفمند با سازمان‌ها و مؤسسات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ملی و بین‌المللی برای پذیرش و اجرای پروژه‌های مطالعاتی
5. برگزاری جلسات نقد، بررسی، کارگاه، نشست و سخنرانی در مورد مقاله‌ها و طرح‌های پژوهشی و کتب در دست اجرا
6. ثبت اختراع و اجرای کرسی‌های نقد و نظریه‌پردازی تا ثبت نهایی
7. تصنیف و تألیف کتب علمی - پژوهشی
8. جلب همکاری نخبگان ایرانی و غیر ایرانی داخل و خارج از کشور
9. هدفمند ساختن موضوع رساله‌ها و پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی
10. ارائه پیشنهاد و طرح‌ها و لوایح و آیین‌نامه‌های قانونی مؤسسات اجرایی
11. بازنگری در برنامه‌های درسی و آموزشی برای پیشنهاد به مراجع ذی‌ربط
12. مشارکت در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک و پی‌ریزی تحقیقات پیشرفته با همکاری مراکز علمی و خارج از کشور
13. سایر فعالیت‌های مرتبط

توضیح- بر حسب اهداف تعریف شده برای یک هسته، ممکن است اجرای تمامی وظایف ضروری باشد. بنابراین مدیر هسته باید در پرسشنامه پیشنهاد تأسیس هسته فعالیت‌های ضروری را اعلام و توضیح دهد.

ماده 5: وظایف مدیر هسته

1. برنامه‌ریزی برای اجرای برنامه‌های مصوب هسته
2. پیگیری و نظارت بر فعالیت اعضای هسته

3. ارائه گزارش میزان پیشرفت برنامه‌های هسته به معاونت پژوهشی دانشکده
4. پیگیری امور اداری و مالی برای تخصیص به‌موقع منابع و پرداخت حق‌التحقیق‌ها

ماده 6: وظایف عضو هسته

1. اجرای به‌موقع و کامل فعالیت‌های در دست اجرا مطابق برنامه مدیر هسته و تقسیم‌کار انجام‌شده
2. ارائه گزارش‌های درخواستی مدیر هسته از برنامه‌های مصوب هسته

ماده 7: مراحل تشکیل

1. ارائه برنامه سه ساله با رعایت چهارچوب کلی مفاد ماده 5 از طریق مدیر هسته در پرسشنامه درخواست تأسیس هسته پژوهشی
2. ارسال پرسشنامه درخواست به معاون پژوهشی دانشکده سه بار در سال (15 اردی‌بهشت، 15 آبان و 15 بهمن هر سال) بر اساس فراخوان تشکیل هسته‌های پژوهشی اولویت‌دار از سوی معاونت پژوهشی دانشگاه
3. بررسی و تصویب درخواست مذکور در شورای پژوهشی دانشکده
4. ارسال همه هسته‌های پژوهشی تشکیل‌شده از سوی معاون پژوهشی دانشکده به معاونت پژوهشی دانشگاه برای اولویت‌بندی در شورای پژوهشی دانشگاه و عقد قرارداد
5. صدور حکم مدیر هسته توسط معاون پژوهشی دانشکده پس از انعقاد قرارداد

تبصره 1- مدیر هسته پژوهشی علاوه بر ارائه برنامه سه ساله، بایستی برنامه سال اول، دوم و سوم خود را نیز تنظیم و ارائه نماید و پس از تصویب نهایی هسته پژوهشی قراردادهایی برای اجرای برنامه سالانه تنظیم می‌گردد.

تبصره 2 - دوره فعالیت هسته از تاریخ صدور حکم مدیر هسته پژوهشی به مدت 3 سال خواهد بود. هسته مذکور پس‌ازآن حتی اگر اعضای دانشجوی قبلی آن فارغ‌التحصیل شده باشند می‌تواند با اعضای جدید ادامه فعالیت دهد. در این صورت ارائه تسویه‌حساب با عضو قبلی و معرفی عضو جدید الزامی است.

ماده 8: عنوان و منابع تأمین اعتبار فعالیت‌های هسته

1) اعتبار اولویت‌های پژوهشی مدیر هسته:

این نوع هسته‌ها برای تقویت علمی و رتبه‌بندی دانشگاه در قالب چاپ مقاله و یا کتاب تأسیس می‌شود. چنین هسته‌هایی می‌بایست پروپوزالی مبنی بر چاپ مقاله، کتاب (تألیف، تصنیف یا ترجمه) و یا انعقاد قرارداد ارتباط با صنعت تنظیم و به تصویب مراجع ذی‌ربط برساند.

تبصره 1- مقاله نباید برگرفته از طرح پژوهشی درون دانشگاهی باشد.

تبصره 2- اعتبار فعالیت هسته برای تألیف مقاله نافی تشویق مقاله نخواهد بود. به بیان دیگر، علاوه بر حمایت از نگارش مقاله در قالب هسته، اعضای هسته در صورت عضویت در هیأت علمی و یا دانشجویان این دانشگاه برابر شیوه نامه تشویق مقالات، تشویق خواهند شد.

نحوه تأمین مالی این گونه هسته ها:

الف. چاپ مقاله در مجلات معتبر بین المللی (مقالات خارجی)

60 درصد اعتبار چنین هسته هایی از اعتبار ویژه (Grant) اعضای هسته (مدیر هسته و اعضاء با تعیین سهم هر کدام در پیشنهاد اولیه) و 40 درصد از اعتبار پژوهشی دانشگاه خواهد بود.

ب. چاپ مقاله در مجلات معتبر داخلی (مقالات علمی پژوهشی)

80 درصد اعتبار چنین هسته هایی از اعتبار ویژه (Grant) اعضای هسته (مدیر هسته و اعضا با تعیین سهم هر کدام در پیشنهاد اولیه) و 20 درصد از اعتبار پژوهشی دانشگاه خواهد بود.

تبصره - شرایط تخصیص اعتبار به مقالات چاپ شده در مجلات داخلی و خارجی

الف. مقاله باید در زمینه های تخصصی اعلام شده در مجله باشد.

ب. مقاله نباید در لیست سیاه وزارت علوم باشد.

مجلات بین المللی که در فهرست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار داشته باشند و مجلاتی که دست کم در یکی از پایگاه های ISI، Scopus، ISI Master Journal List و Google Scholar نمایه شده باشند با اولویت مندرج در جدول زیر مورد حمایت قرار می گیرند:

جدول میزان حمایت از نگارش و انتشار مقاله علمی

ردیف	نوع مقاله	مبلغ (ریال)
1	نمایه شده در پایگاه Web of science	25.000.000
2	نمایه شده در پایگاه Scopus یا مقاله علمی - پژوهشی نمایه شده در پایگاه ISC	20.000.000
3	نمایه شده در پایگاه ISI Master Journal List	15.000.000
4	نمایه شده در پایگاه Google Scholar	8.000.000

تبصره 1- در صورتی که نشریه ای در بیش از یک پایگاه نمایه شده باشد، بالاترین نمایه به عنوان نمایه اصلی محسوب می شود.

تبصره 2- آن دسته از مجلاتی که در ترتیب فوق قرار نمی گیرند و از نظر عضو هیأت علمی نویسنده دارای اعتبار علمی بالایی هستند با درخواست کتبی نویسنده مسئول و موافقت گروه آموزشی مربوط و کمیته دانشکده، اعتبار علمی ردیف مربوط منظور می گردد.

ج. چاپ کتاب تألیفی، تصنیف و ترجمه (چاپ کتاب)

80 درصد اعتبار چنین هسته‌هایی از اعتبار ویژه (Grant) اعضای هسته (مدیر هسته و اعضاء با تعیین سهم هر کدام در پیشنهاد اولیه) و 20 درصد از اعتبار پژوهشی دانشگاه خواهد بود.

جدول تعیین میزان حمایت از تولید و انتشار کتاب

ردیف	نوع کتاب	مبلغ (ریال)
1	نگارش کتاب به زبان خارجی به منظور تبیین نظریات بومی	45.000.000
2	نگارش کتاب مرجع	40.000.000
3	نگارش کتاب تخصصی با نگاهی بومی و یا متناسب با سرفصل‌های تحول علوم انسانی	25.000.000
4	ترجمه کتاب مرجع و نظریات بدیع	25.000.000
5	نگارش فصلی از کتاب تخصصی که توسط مراکز علمی و دانشگاهی و ناشرین معتبر جهانی منتشر شود.	10.000.000

تبصره ۵- ارقام حمایت از انتشار مقالات و کتب سالیانه با درخواست معاونت پژوهشی و تأیید هیأت ریسه قابل تغییر است.

د. انعقاد قراردادهای ارتباط با صنعت (طرح آوری)

80 درصد اعتبار چنین هسته‌هایی از اعتبار ویژه (Grant) اعضای هسته (مدیر هسته و اعضاء با تعیین سهم هر کدام در پیشنهاد اولیه) و 20 درصد از اعتبار پژوهشی دانشگاه خواهد بود.

تبصره 1- هدف چنین هسته‌هایی تأمین اعتبار مالی برای استفاده از ظرفیت‌های اعضای هسته برای نوشتن پروپوزال، تشکیل جلسات و ... قبل از انعقاد قرارداد ارتباط با صنعت می‌باشد و خروجی آن قراردادهای منعقد شده با صنعت و جامعه است.

نحوه پرداخت این گونه هسته‌ها:

مرحله اول

15 درصد تعهد هنگام انعقاد قرارداد.

مرحله دوم

در مورد کتاب و مقاله 65 درصد تعهد هنگام ارائه پذیرش چاپ

در مورد طرح آوری 50 درصد تعهد هنگام ارائه قرارداد منعقد شده دانشگاه با کارفرما به معاونت پژوهشی دانشگاه

مرحله سوم

در مورد کتاب و مقاله 20 درصد تعهد هنگام ارائه نسخه چاپ و منتشر شده (اجرای مرحله تسویه حساب)

در مورد طرح آوری 35 در صد تعهد هنگام ارائه نسخه‌های چاپی و الکترونیکی گزارش نهایی طرح به معاونت پژوهشی دانشگاه برای ارائه به کارفرما (اجرای مرحله تسویه حساب)

تبصره 2- تمام پرداخت‌ها در این حالت به صورت علی‌الحساب انجام می‌گیرد و تسویه حساب نهایی طبق مرحله چهارم فوق صورت می‌گیرد، در صورتی که در زمان تعیین شده، هسته‌ای تعهدات خود را اجرایی نکند قرارداد فعالیت هسته به تشخیص شورای پژوهشی دانشگاه فسخ و کلیه پرداختی‌ها از حقوق و مزایای مدیر و اعضای هیأت علمی عضو هسته به نسبت تعهد (به استثنای دانشجویان) طبق ضوابط امور مالی دانشگاه و بر اساس قرارداد تنظیم شده بازپرداخت خواهد شد.

2) اعتبار اولویت‌های پژوهشی ابلاغی دانشگاه:

بر اساس نیاز و به سفارش معاونت پژوهشی دانشگاه این‌گونه هسته‌ها برای اجرای سیاست‌های تعیین تشکیل می‌شوند، بودجه چنین هسته‌هایی که مجری این اولویت‌های ابلاغ شده از سوی شورای پژوهشی دانشگاه باشند، 100٪ از اعتبارات پژوهشی دانشگاه تخصیص خواهد یافت که بر اساس برنامه زمان‌بندی شده پرداخت می‌شود.

3) اعتبار طرح‌های مورد درخواست دستگاه‌های اجرائی و صنعتی:

این‌گونه هسته‌ها در راستای اجرای یک یا چند قرارداد ارتباط با صنعت تشکیل می‌شوند که اعتبار مورد نیاز از دستگاه‌های اجرائی و صنعتی سفارش‌دهنده طرح از طریق انعقاد قرارداد با معاونت پژوهشی دانشگاه و با رعایت سایر ضوابط و مقررات این‌گونه طرح‌ها تأمین خواهد شد.

تبصره 3- تفاوت این هسته با هسته بند د ماده 1 در این است که این هسته در راستای اجرای طرح یا طرح‌های برون دانشگاهی تشکیل می‌شود و تأسیس آن پس از انعقاد قرارداد صورت می‌گیرد، اما هسته بند د این ماده قبل از انعقاد قرارداد صورت گرفته و هدف آن افزایش قراردادهای ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه است.

ماده 9: نظارت بر عملکرد هسته

نظارت بر عملکرد هسته بر عهده معاونت پژوهشی دانشکده خواهد بود. معاونت پژوهشی دانشکده گزارش عملکرد هسته‌ها را طبق برنامه زمان‌بندی که برای هسته‌ها تصویب شده است، به طور منظم از طریق مدیر هسته دریافت و پس از طرح در شورای پژوهشی دانشکده، به معاونت پژوهشی دانشگاه ارسال خواهد کرد. ملاک تداوم یا توقف فعالیت هسته گزارش‌های ارسالی از دانشکده خواهد بود.

این شیوه‌نامه در 9 ماده و 13 تبصره در تاریخ 1393/12/2 به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه و در تاریخ 1393/12/13 به تصویب هیأت رئیسه دانشگاه رسید.